

Rodiče za
inkluzi

Mimořádné nadání je také odlišností

Mgr. Veronika Doležilová

**Občanské sdružení D.R.A.K., z. s., Liberec
27. listopadu 2018**

Obsah

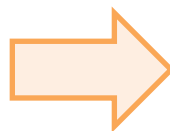
- Co tzv. inkluzivní novela I.**
obsahuje a co neobsahuje
- Definice MN dětí a dětí se SVP II.**
- Postavení MN dětí před a po III.**
tzv. inkluzivní novele
- IVP a jeho druhy a tzv. IVP MN dětí IV.**
- Několik poznámek k MN dětem na závěr V.**

I. Co tzv. inkluzivní novela obsahuje a co neobsahuje

I.1 Přehled hlavních změn

od 1. 1. 2005 do 31. 8. 2016

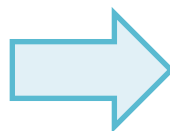
Děti se posuzují **podle druhu odlišnosti** („školní“ zdr. p.)

od 1. 9. 2016

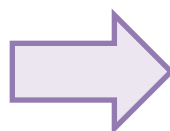
Děti se posuzují **podle POTŘEBNÉ podpory**

Podpůrná opatření **NEJSOU** právním nárokem

Podpůrná opatření **JSOU** právním nárokem

U podpůrných opatření se **NEROZLIŠUJE** množství

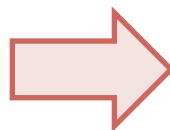
Podpůrné opatření **SE DĚLÍ** do 5 stupňů dle množství

Výsledek práce ŠPZ **NENÍ** rozhodnutím

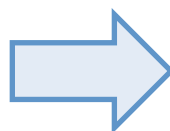
Výsledek práce ŠPZ **JE** rozhodnutím

Proti zprávě se **NELZE** odvolat

Proti rozhodnutí **JE** odvolání (revize)

Školám se **financuje částečně** jen „školní“ zdrav. postižení

Školám se financují **PO BEZ ROZDÍLU** potřeby

I.2 Co inkluzivní novela neobsahuje

nezavádí spádovost
základních škol

nezavádí povinnost spád.
ZŠ přijímat “spádové” děti

nezavádí souhlas ZZ
se vzděláváním v ZŠSp

neruší tzv. základní
školy praktické

neruší přílohu “LMP”
k RVP ZV

školské obvody a spádovost
existují „od nepaměti“

povinnost přijmout “spádové”
existuje „od nepaměti“

formální souhlas ZZ
existuje “od nepaměti”

změna zřizovací listiny
na základní školu speciální

RVP není právní předpis,
minimální výstupy zachovány

II. Definice dětí mimořádně nadáných a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

II.1 Odborná psychologická definice mimořádného nadání (kognitivního)

- *mimořádně nadaný jedinec ≠ jedinec s IQ > 130*
- *k MN je potřebná „tvořivost“ a „angažovanost“*
- *mimořádné nadání jsou oprávněny prokazovat pouze PPP, (§ 2 vyhl. č. 72/2005 Sb.) a klinický psycholog*

II.2 Situace MN dětí ve vzdělávacím systému

Běžný vzdělávací proud

- ✓ odpovídá běžným vzdělávacím potřebám dětí
- ✗ neodpovídá vzdělávacím potřebám dětí na obou stranách spektra

“Znevýhodnění”

- ! jen jako “nedostatek” bez opory v právu (definice MN a SVP)
- ! u “dvojího” znevýhodnění se zohledňuje jen “nedostatek”

Existence nadání jako “znevýhodnění”

- ! Nadání jako formálněprávní „znevýhodnění“ není v praxi zatím obvyklé
- ! Neposkytování PO způsobuje nedostatečné osvojení KK podle RVP ZV (pracovní návyky, dovednost učit se) pro nepotřebnost

=> potřeba pracovat s nadáním jako se znevýhodněním

II.3 Nová definice dítěte se SVP ... a mimořádně nadaných(?)

do 31. srpna 2016

Dítě „se zdravotním postižením a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním“.

od 1. září 2016

Dítě, které „k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv potřebuje poskytnutí podpůrných opatření“.

jen pro účely vyhlášky !

Především dítě,
jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné
úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností ...

- *Opuštění zdravotních a sociálních handicapů*
- *Vzdělávací potenciál jako kritérium pro nárok na podporu*
- *Neexistuje zmocnění k definici odlišností v prováděcím právním předpise => používání definic ze školského zákona*

II.4 Nová definice speciálních vzdělávacích potřeb

do 31. srpna 2016

SVP = “školské” zdravotní
postižení a znevýhodnění
a sociální znevýhodnění

od 1. září 2016

**SVP =
zdravotní stav,
kulturní prostředí,
životní podmínky**

- *Nová terminologie = nedefinované pojmy („neurčité právní pojmy“)*
- *Novou terminologii nelze vykládat terminologií zrušenou:*
 - ✗ zdravotní stav ≠ („školské“) zdravotní postižení/znevýhodnění*
 - ✗ kulturní prostředí ≠ cizí státní občanství*
 - ✗ životní podmínky ≠ sociální znevýhodnění*

II.5 Definice podpůrného opatření

od 1. září 2016

PO = NEZBYTNÁ ÚPRAVA

§ 16 odst. 1

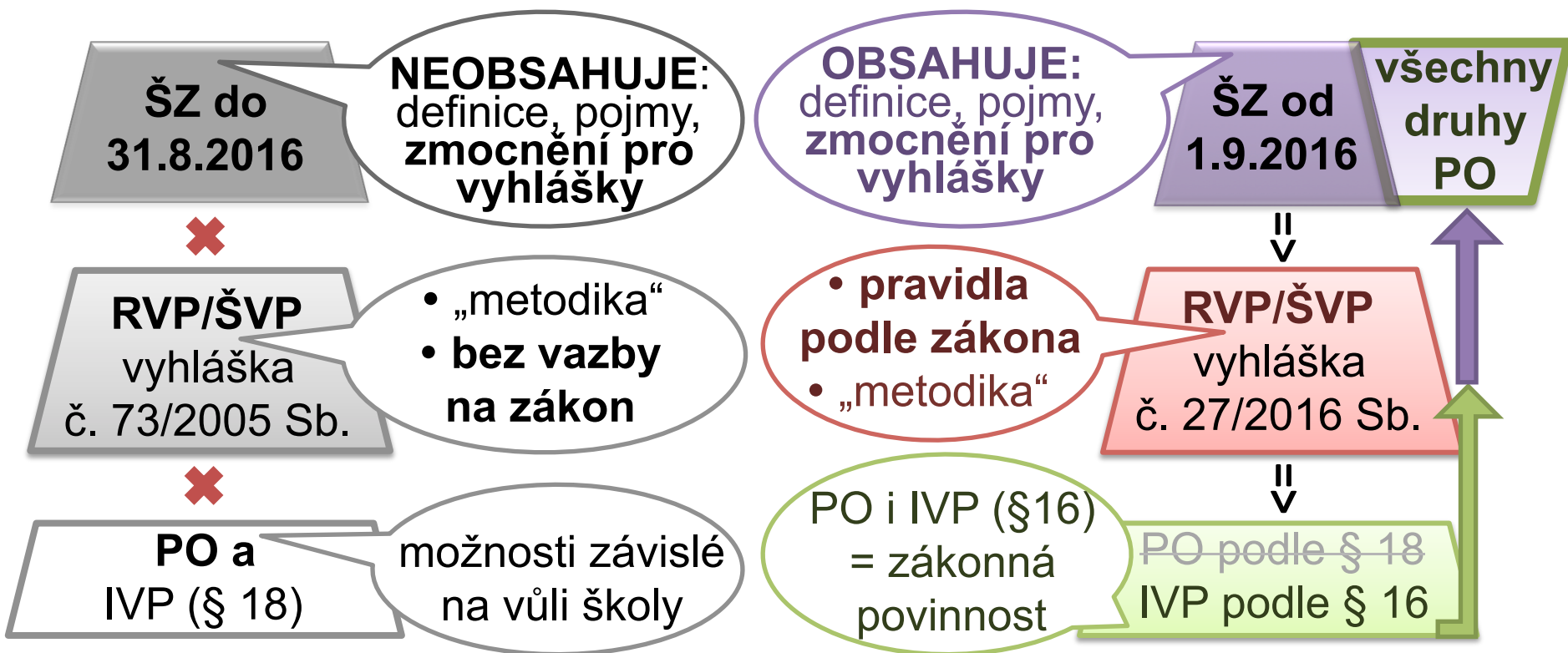
do 31. srpna 2016

právní definice neexistuje

- ✓ PO jsou právním nárokem, ne možností
- ✓ PO přiznaná ŠPZ v 5 stupních v závislosti na potřebách dítěte nikdo jiný je "neschvaluje" - nadání st. 2 až 4 (akcelerovaný vývoj – 1. st.)
- ✓ PO ve 2. až 5. stupni financuje stát přes evidenci („součást“ školní matriky)
- ✓ PO jsou školy povinny dítěti poskytovat, ne o nich rozhodovat (s výjimkou 1. stupně PO)
- ✓ proti rozhodnutí mají ZZ i školy právo se odvolat
- ✓ PO má v celé ČR stejnou cenu (je dána právním předpisem - NFN)

Na PO mají děti nárok podle svých odlišných vzdělávacích potřeb, ne podle tzv. školského „postižení“

II.6 Význam změny podpůrných opatření z možnosti na právní nárok

*Hra bez pravidel jako jízda
po silnici bez pravidel*

*Hra podle pravidel jako jízda
po silnici podle pravidel*

II.7 Rozdíl mezi podpůrným opatřením (PO) a organizační podporou (OP)

podpůrná opatření

*PO dělíme do
stupňů a druhů Děti do stupňů nedělíme*

organizační podpora

*OP dělíme jen
podle druhů*

- ❖ OP není právním nárokem dítěte, o kterém rozhoduje ŠPZ
- ❖ OP není financována přímo ze státního rozpočtu jako povinný výdaj
- ❖ **OP určují jednotlivé vyhlášky:**
 - snížený počet dětí ve třídě (mimo spádové školy)
 - asistent pedagoga “pro třídu” = ve třídě je více než 5 dětí se stupněm PO 2 až 5 a žádné nemá PO AP (§ 18 vyhl. č. 27/2016 Sb.)
 - možnost skupiny/třídy s rozšířenou výukou (§ 9 vyhl. č. 48/2005 Sb.)

III. Postavení dětí mimořádně nadaných před a po tzv. inkluzivní novele školského zákona

III.1 „SVP“, „MN“ a „DALŠÍ“ odlišnosti do 31.8.2016 (starý systém)

- Poskytovat podporu **není** povinností škol, pouze jejich ochotou
- Poskytnutou podporu **nefinancuje** jednotně stát
- Financování podpory je **nejednotné** mezi kraji i školami

?

Vzdělávání MN dětí

- metody, postupy, formy
a *prostředky vzdělávání*
- didaktické materiály
- organizace vzdělávání
- poradenské služby ŠPZ
- IVP (podle § 18 ŠZ)
- *personální zajištění úprav*

?

cizinci

OMJ
atd.

?

Vzdělávání dětí se SVP

- metody, postupy a formy
- individuální podpora, pomůcky
a další učebnice
- poradenské služby školy a ŠPZ
- IVP (podle § 18 ŠZ)
- *služby asistenta pedagoga*

!!! podpora je závislá na ochotě škol, ne na potřebách dětí
? podpora pro cizince, nebo všechny bez dostatečné znalosti češtiny

III.2 „SVP“, „MN“ a „DALŠÍ“ od 1.9.2016

- rozhodující je **vzdělávací potenciál dítěte**, ne druh handicapu
- děti se **posuzují podle potřeby** – ne tzv. školského ZP, ZZ, SZ
- poskytovat podporu **je povinností škol**
- ŠPZ **rozhodují** o podpoře a rozhodnutí **je závazné**
- poskytnutou podporu **financuje** jednotně stát (tzv. NFN)
- financování podpory je **jednotné** ve všech krajích i školách

příčina „znevýhodnění“
akcelerovaný vývoj (1. st. PO) a
mimořádné nadání (2./4. st. PO)
jako příklady „znevýhodnění“
uvedené ve vyhl. č. 27/2016 Sb.

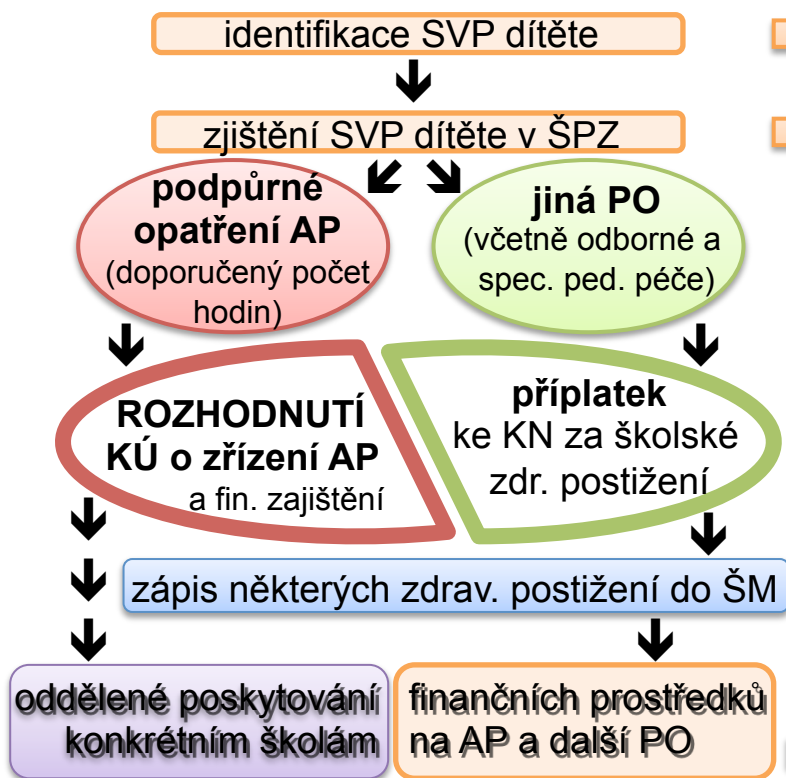
*Vylučování pro tvrzený dvojí
právní režim § 17 a § 18 ve
vztahu k § 16*

příčina „znevýhodnění“
všechna znevýhodnění
– „nedostatky“
a další příklady „znevýhodnění“
uvedené ve vyhl. č. 27/2016 Sb.

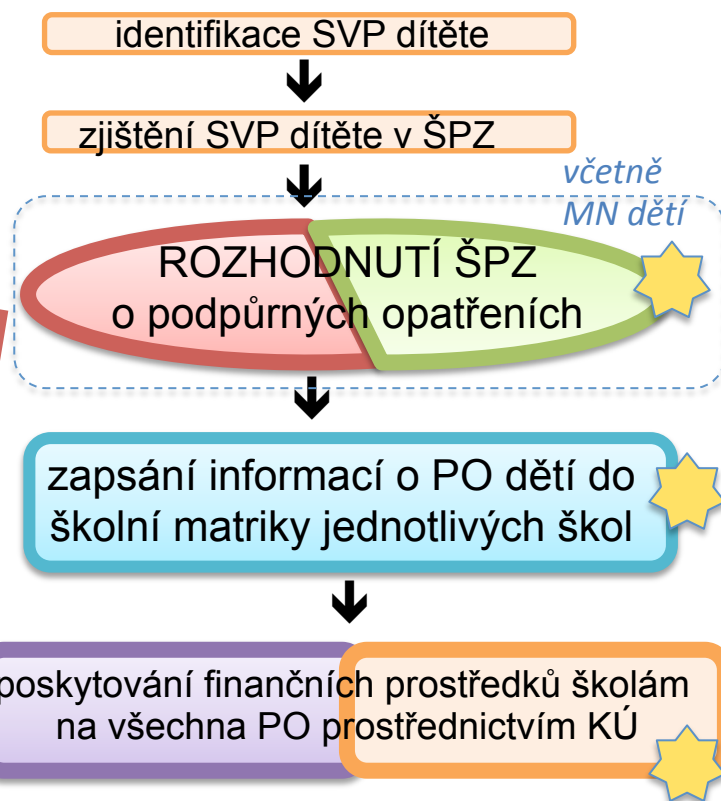
*Vylučování těch, kteří nemají
druh znevýhodnění podle
typu škol v § 16 odst. 9 ŠZ*

III.3 Rozhodování ŠPZ o PO

System platný do 31.8.2016

System platný od 1.9.2016

☆ novinka

III.4 Mechanismus podpory MN dětí po 1.9.2016

POSTUP PODLE § 18

„Obtíže“ – bez PLPP, tj. bez PO

Nezjišťují se SVP dítěte, ani se **nerozhoduje o PO**, zkoumá se „intelekt“ a vhodnost akcelerace

Vyjádření PPP = **standardní poradenský posudek** (vyhl. č. 72/2005 Sb.) **ne** zjištění SVP a rozhodnutí o PO včetně IVP (vyhl. č. 27/2016 Sb.)

IVP rozhoduje ředitel školy na žádost ZZ podle § 18 ŠZ (s pouhým vyjádřením ŠPZ při akceleraci)

POSTUP PODLE § 16

„Obtíže“ => PLPP (1. st. PO)

Vyhodnocení PLPP = PO v 1. st. nebo identifikace SVP dítěte v PPP

Rozhodnutí PPP (nikoho jiného!) o SVP a nastavení PO ve škole (metody, organizace, hodnocení pomůcky, úprava obsahu a výstupů, personální PO) včetně zajištění financování

Nárok dítěte na poskytování PO přiznaných PPP včetně IVP podle § 16 ŠZ – **bez žádosti ZZ a povolení ředitelem školy !**

- ✓ postup podle § 16 ŠZ přináší MN dítěti nárok na podpůrná opatření !
- ✗ postup podle § 18 ŠZ neumožňuje poskytnout PO ani v 1. stupni !

IV. Individuální vzdělávací plán a jeho druhy a tzv. IVP dětí mimořádně nadaných

IV.1 Dvě IVP ve školském zákoně

IVP podle § 16 = PO

- = PO od 2. stupně, o kterém rozhodlo ŠPZ (nikdo jiný o IVP nerozhoduje!)
- = zákonný nárok bez požádání a povolení ředitele školy
- ? **Žádost ZZ (§ 3 odst. 1 vyhl. č. 27/2016 Sb.) ??**

- IVP = PO od 2. a stupně
- rozhodnutí ŠPZ o PO/nároku
- bez rozhodnutí ředitele školy

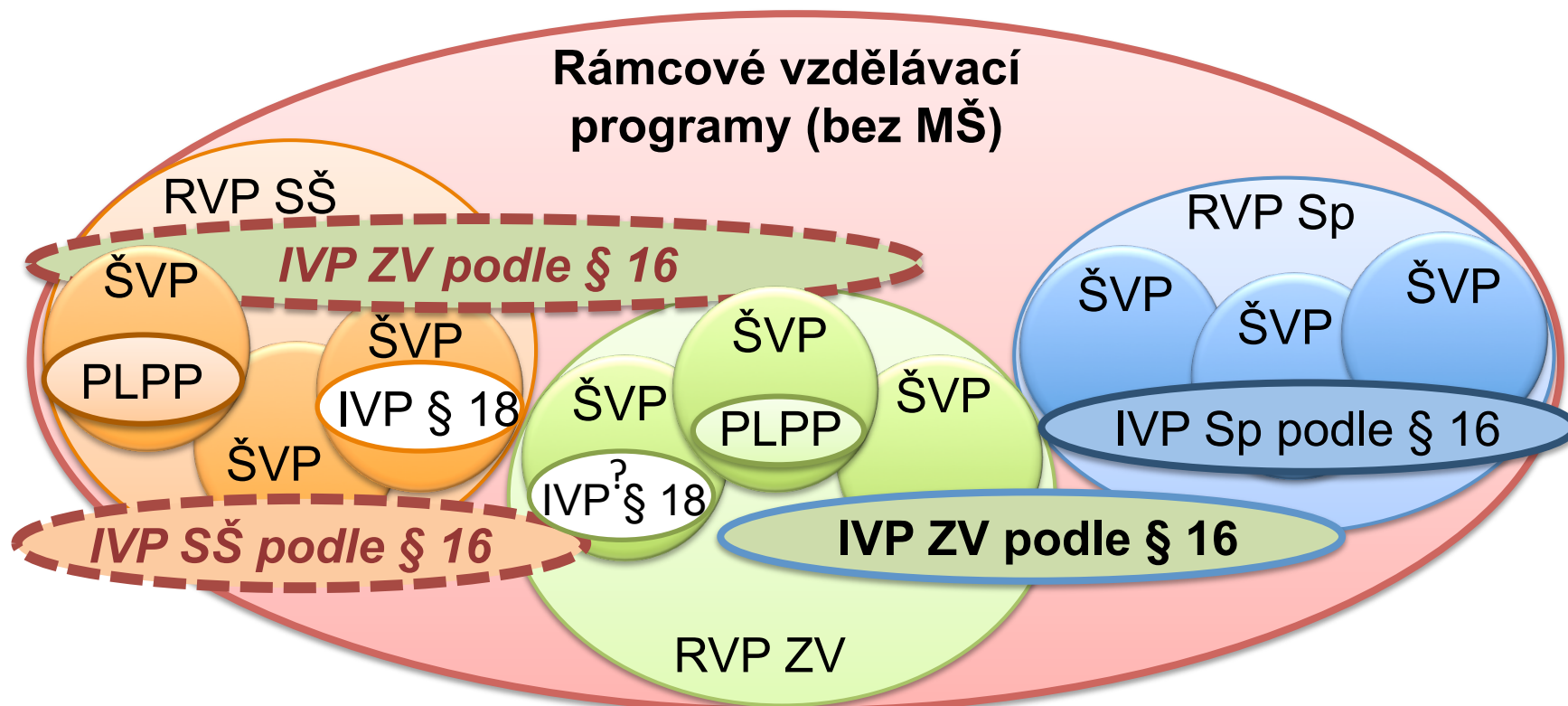
IVP podle § 18 ≠ PO

- ≠ PO jako rozhodnutí ŠPZ
- = ŠPZ se pouze vyjadřuje ke vhodnosti IVP
- = rozhodnutí ředitele školy
- ✓ na žádost zákonných zástupců (§ 18 ŠZ)

- IVP (§ 18) není PO/nárok
- rozhodnutí ředitele školy
- *neposkytují se PO ani v 1. stupni X PLPP !!!*
- rozdíl pro ŽS a SŠ

IV.2 Nezávislost IVP jako PO podle § 16 ŠZ na ŠVP/RVP a vzájemné vazby

IV.3 Vázanost ŠPZ a škol právními předpisy

Definice SVP

naplnit
vzdělávací
možnosti

§ 16 odst. 1
ŠZ

Příklady SVP

u jednotlivých
druhů PO

příloha č. 1
vyhlášky č.
27/2016 Sb.

Druhy PO

všechny
a pomůcky
podle příčiny
SVP

příloha č. 1
vyhlášky č.
27/2016 Sb.

**ŠPZ jsou vázána pouze právními předpisy
=> jiný postup neodpovídá školské legislativě**

V. Několik poznámek na závěr ...

1. Zavést právní definici mimořádného nadání na úrovni zákona??
2. Poskytovat mimořádně nadaným podporu stejně jako ostatním z důvodu naplnění vzdělávacího potenciálu
3. Pracovat s nadanými jako s dětmi se znevýhodněním v běžném vzdělávacím proudu pro jeho nedostatečnost
4. Dětem s tzv. dvojí výjimečností poskytovat PO k rozvoji nadání, ne využívat nadání ke kompenzaci znevýhodnění
5. Evidovat nadání jako důvod pro poskytování podpory samostatně i v kombinaci s jinými znevýhodněními
- ...

Rodiče za
inkluzi

**Děkuji vám
za pozornost**

www.rodicezainkluzi.cz

info@rodicezainkluzi.cz

www.facebook.com/rodicezainkluzi/